

Казанцова Т. М. Профессиональное развитие руководителя кружка внешкольного учреждения: подходы к определению

Статья посвящена исследованию теоретических и методологических основ профессионального развития педагогических работников внешкольных учебных заведений. Проанализирована научно-педагогическая литература, в которой освещены отдельные аспекты проблемы. Некоторые ученые утверждают, что педагогическое мастерство педагога зависит от возрастных, индивидуальных и других особенностей субъекта педагогической деятельности. В педагогике этот процесс связывают не с формальностью или обязанностью, а с особым образом мышления, полезной привычкой, стремлением педагога к самосовершенствованию и тому подобное. Зарубежные исследователи работали над определением главных черт развития педагога неформального образования, к которому относится и руководитель кружка внешкольного учебного заведения. Подчеркнуто, что термин «профессиональное развитие» педагога относится к междисциплинарным понятиям и в различных областях знаний рассматривается сквозь призму особых акцентов. Выделены характерные признаки профессиональной компетентности педагога внешкольного учреждения и разработаны подходы к определению профессиональной характеристики руководителя кружка.

Ключевые слова: профессиональное развитие учителя, профессиональный рост, неформальное образование, внешкольное учебное заведение, руководитель кружка.

Kagantsova T. M. Professional development of the leader of the out-of-school group: approaches to the definition

The article is devoted to the study of theoretical and methodological foundations of professional development of pedagogical workers of out-of-school educational institutions. The scientific-pedagogical literature, which covers some aspects of the problem, is analyzed. Some scholars argue that pedagogical pedagogy depends on the age, individual and other characteristics of the subject of pedagogical activity. In pedagogy this process is associated not with formality or obligation, but with a special way of thinking, a useful habit, a teacher's desire for self-improvement, etc. Foreign researchers have been working on defining the main features of the development of a teacher of non-formal education, which includes the head of the circle of an out-of-school educational institution. It is emphasized that the term "professional development" of the teacher belongs to the interdisciplinary concepts and in various fields of knowledge is considered through the prism of special accents. The characteristic features of the teacher's professional competence of the out-of-school institution are singled out and approaches to the definition of the professional characteristics of the head of the circle are developed.

Key words: professional development of the teacher, professional growth, informal education, out-of-school educational institution, head of the circle.

УДК 37.013.42

Кирилюк А. В., Поляничко А. О.

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ КОНЦЕПТ ІДЕЇ «ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ»

Дослідження присвячено розкриттю змісту соціально-правового концепту в контексті розвитку ідеї «дитиноцентризму» як особистісно зорієнтованої соціальної моделі, в основі якої – завдання якомога більше наблизити становлення і розвиток особистості кожної дитини до її сутності, природних здібностей і майбутніх життєвих траєкторій. Визначено напрями реалізації соціально-правового концепту ідеї «дитиноцентризму» на сучасному етапі його розвитку, а саме загальноосвітній, виховно-профілактичний, охоронний. Особливу увагу авторів присвячено висвітленню сутності соціально-педагогічної діяльності із захисту прав дитини, яка полягає у виборі та здійсненні суб'єктами захисту програм за чотирма напрямками: профілактика порушень прав дитини, адаптація дитини до існування у власному правовому середовищі, корекція і реабілітація правового становища дитини.

Ключові слова: дитиноцентризм, соціально-правовий концепт, профілактика, адаптація, реабілітація, корекція.

Дитина через специфічні особливості її психічного та фізичного розвитку, а також соціальну роль, яку їй відводять дорослі, доволі часто опиняється у подвійному становищі. З одного боку, формування дитини як особистості є неперервним процесом, що відбувається щомиті, коли дитина взаємодіє з навколишнім середовищем, провідними агентами соціалізації. Такий соціальний досвід ще має незрівнянно менший об'єм порівняно з досвідом дорослих і тому ніхто не вправі вимагати від дитини свідомих соціально ухвалених вчинків, поки дитина не буде навчена або вона сама не засвоїть певні моделі поведінки на прикладі значущих для неї людей.

З іншого боку, згідно з Концепцією ООН про права дитини (особливо ст. 12, 13 [2]) дитині надано право вільно висловлювати свої погляди з усіх питань (і цим поглядам має приділятися належна увага відповідно до віку і зрілості дитини) і мати захист від свавільного або незаконного втручання у здійснення її права на особисте й сімейне життя, недоторканість житла, таємницю кореспонденції або незаконне посягання на її честь та репутацію. Таким чином, дитина постає як особистість, що має певні права, але з причин неповної психосоціальної сформованості нездатна їх захистити самостійно. Для цього вона або її законні представники змушені звернутися до спеціалістів з прав дитини, яким нині згідно зі ст. 4

Цивільно- процесуального кодексу України надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб [7], у цьому разі це можуть бути соціальний педагог, соціальний працівник. Таке трактування чинної нормативно-правової бази дає змогу характеризувати її як дитиноцентристську, що передбачає якомога більше наближення становлення і розвитку особистості кожної дитини до її сутності, природних здібностей і майбутніх життєвих траєкторій.

Аналіз стану наукового розроблення проблеми соціально-правового захисту дитинства у вітчизняному науковому дискурсі доводить, що протягом останніх років виконано низку фундаментальних і прикладних досліджень, у яких висвітлено різні аспекти фахової діяльності із захисту прав дітей, а саме: сутність державної політики щодо соціального захисту дитинства (О. Вінгловська, Н. Зобенько, Л. Кривачук, В. Оржеховська та ін.); основи соціально-правового захисту дітей і молоді та підготовка до цього майбутніх соціальних педагогів/соціальних працівників (Н. Агаркова, О. Караман, Л. Кальченко, І. Ковчина, Я. Кічук, Ж. Петрочко та ін.); соціально-педагогічні засади формування усвідомленого ставлення батьків до прав дитини (Н. Шевченко, Л. Пономаренко); історія розвитку прав дітей (Ю. Василькова, Л. Волинець та ін.).

Мета статті. Керуючись вагомими теоретичними надбаннями, у межах цього дослідження можливим видається розкриття змісту соціально-правового концепту в контексті розвитку ідеї «дитиноцентризму» як особистісно зорієнтованої соціальної моделі.

Загалом, під процедурою захисту прав дитини розуміють такий різновид професійної діяльності, що спрямований на надання допомоги дитині у процесі її соціалізації, засвоєння нею соціокультурного досвіду на основі тієї чинної законодавчої бази, що діє на поточний момент у державі.

Зауважимо, така діяльність, по-перше, є завжди адресно спрямованою на конкретну дитину, на вирішення її індивідуальних потреб, що виникають у процесі інтеграції дитини у суспільство; по-друге, є локальною, адже обмежується тим часовим відрізком, протягом якого вирішується завдання із вивчення дитини, її оточення, складання та реалізації індивідуальної програми правової допомоги.

При цьому специфіка й основна спрямованість соціально-правового захисту дитинства полягає в послабленні для дітей негативних наслідків тих процесів, що відбуваються в суспільстві, а також у створенні умов для реалізації інтересів і життєво важливих потреб дітей завдяки видозмінам і створенню нових соціальних інститутів.

Розглядаючи соціально-правовий концепт ідеї дитиноцентризму на сучасному етапі його розвитку, вітчизняна дослідниця Ж. Петрочко [4] виділяє такі напрями його реалізації:

– загальноосвітній, у межах якого створюються умови для інтелектуального розвитку особистості, поглиблюються наукові соціальні знання про сфери життєдіяльності та їх суб'єкти, здійснюється підтримка ініціатив з організації дозвілля, програми професійної підготовки, розвитку та захисту тощо;

– виховно-профілактичний, що ґрунтується на виявленні несприятливих психолого-педагогічних факторів соціального розвитку дитини та здійсненні організаційно-педагогічних заходів зі створення виховного середовища за місцем проживання; відбувається включення різних соціальних інститутів у процес виховання, надання соціально-педагогічної допомоги дітям із сімей груп ризику;

– охоронний, який передбачає соціально-педагогічну охорону і захист дітей і неповнолітніх із відхиленням у поведінці; таких, що постраждали від жорстокості, насильства; таких, що повернулись із місць позбавлення волі; створення консультативних юридичних пунктів, що забезпечують захист прав та інтересів дитини; соціально-правова і психолого-педагогічна підтримка дітей з проблемних родин, формування правового ставлення до своїх батьківських функцій та ін.

Спираючись на напрацювання відомих науковців, зокрема Т. Алексєнко, А. Капської, А. Рижанова, С. Савченко, С. Харченко та ін., зауважимо, що загалом суб'єкт надання допомоги, що стосується прав дитини, має вирішувати питання, які можна розбити на три групи:

1) пов'язані з фізичною, статевою культурою (розвиток фізичних здібностей і потенцій, укріплення здоров'я, засвоєння знань про анатомо-фізіологічну будову власного тіла, формування адекватних уявлень про культуру статі та культуру взаємодії із представниками протилежної статі);

2) пов'язані із засвоєнням соціокультурних цінностей (усвідомлення і розвиток власних емоційних, інтелектуальних та інших здібностей та вмінь, формування життєвих цілей та установок, прийняття та осмислення традицій і цінностей суспільного життя);

3) пов'язані із соціопсихологічним становленням особистості (проблеми самопізнання та самосприйняття, самореалізації та самоствердження в актуальному житті, визначення свого місця і перспектив у ньому; адаптація до різноманітних життєвих умов, встановлення позитивних просоціальних стосунків із власним оточенням, особливо із значущими особами; розвиток розуміння та сприйняття почуттів себе та інших; набуття навичок запобігання, мінімізації соціальних ризиків, вирішення внутрішньо особистісних і міжособистісних конфліктів).

Очевидним є факт, що кожна група проблем пов'язана із додержанням прав дитини. Зокрема, перша група – це право на збереження індивідуальності, на здоровий розвиток. Друга група пов'язана із правами на достатній рівень життя, на вільну освіту, на життя без експлуатації або недбалого ставлення тощо. Третя група – право вільно висловлювати свою думку, зустрічатися із ровесниками для вираження власних поглядів, право на особливе піклування і спеціальну професійну підготовку та ін.

Таким чином, сутність соціально-педагогічної діяльності із захисту прав дитини полягає у виборі та здійсненні програм за чотирма напрямками.

1. Профілактика порушень прав дитини – діяльність з попередження виникнення таких явищ суспільного життя, які зумовлюють порушення прав та норм людської моралі і виступають у ролі факторів, стимулів формування антигромадської орієнтації індивіда.

Як юридичний термін профілактикою у широкому сенсі називається конкретно складена на відповідному історичному етапі суспільного життя об'єктивно зумовлена система соціально керованої діяльності, що забезпечує науково-теоретичне розроблення і практичну реалізацію заходів, що спрямовані на попередження злочинів та злочинності [6, с. 182].

Відома дослідниця В. Оржеховська [3] дає визначення поняття «педагогічна профілактика» як діяльності, що спрямована на вдосконалення способу життя школярів із використанням надбань суспільства. Педагогічна діяльність залежно від вибору об'єкта впливу, змісту професійної роботи містить у собі деякі загальносоціальні, спеціальні та індивідуальні аспекти соціальної профілактики.

Отже, під соціальною профілактикою можемо розуміти діяльність з попередження соціальної проблеми, соціального відхилення чи утримання їх на соціально прийнятному рівні шляхом усунення або нейтралізації причин, що їх породжують.

Зауважимо, що як і соціальна профілактика, педагогічна спрямована проти таких явищ суспільного життя, які визначають порушення прав та норм людської моралі і виступають у ролі факторів, стимулів формування антигромадської орієнтації індивіда. Як відомо, така профілактика має тріступеневий характер:

– первинна, або переважно соціальна, профілактика спрямована на збереження і розвиток умов, що сприяють збереженню життєвого стандарту життя дитини, та попередження негативного впливу факторів соціального і природного середовища;

– під час вторинної (ранньої) профілактики вирішуються завдання якомога раннього виявлення негативних змін у поведінці дитини та попередження їх розвитку. Така діяльність ґрунтується на результатах діагностики різноманітних аспектів життєдіяльності дитини і є індивідуальною в плані корекції системи дитячого життєзабезпечення і життєдіяльності. Сюди треба віднести і діяльність із запобігання можливих порушень соціальних механізмів моральної регуляції поведінки;

– третинна, або цілеспрямована, профілактика є сукупністю заходів, спрямованих на попередження переходу відхилень у поведінці дитини в більш важку стадію. Цей етап також носить індивідуальний характер, оскільки вимагає виявлення та усунення конкретних недоліків сімейного, шкільного та суспільного виховання, а також цілеспрямованої роботи з дітьми, які мають відхилення у поведінці від моральних та правових норм, для уникнення несприятливих наслідків такої поведінки [8, с. 202].

Як визнає В. Оржеховська, заклади освіти (школа, зокрема), враховуючи сучасну соціальну ситуацію, а також тенденції розвитку суспільства та можливості і результати власної роботи з конкретизації соціальних завдань виховання, мають посилювати аспект захисту й охорони прав дитини. Педагогічна профілактика як компонент системи виховної роботи актуалізує мету виховання – забезпечення набуття учнями особистого досвіду реалізації прав і виконання обов'язків у моральних і правових взаєминах; попередження ситуації їх соціальної дезадаптації [3].

Відтак психологічний аспект такої профілактичної діяльності полягає, на думку вченої, в діалектичній єдності її структури: саме діяльності (дій, операцій) і змісту (мотивів, мети і умов), тобто у впливі діяльності на формування особистості.

2. Адаптація дитини до існування у власному правовому середовищі – система соціально-педагогічних заходів, які спрямовуються на пристосовування дитини та її оточуючих до існування у власному правовому середовищі. Засобом адаптації є прийняття учасниками соціуму його норм та цінностей, що склалися у середовищі соціальної взаємодії, а також характерних форм діяльності [4, с. 189].

Відомо, що вже в дошкільному віці закладаються основи соціальних навичок взаємодій з іншими людьми на основі моральних норм. На досоціальній стадії розвитку соціального інтелекту дитина не розрізняє внутрішні психологічні та зовнішні фізичні ознаки поведінки людини. До кінця дошкільного віку мотиви вчинків, почуття та емоції інших людей і власні набувають певного значення, дитина виділяє їх у певну реальність. Перша стадія диференціювання внутрішнього та зовнішнього світу переходить у наступну, для якої характерним є узгодження різних точок зору, намірів, вчинків. Дитина стає здатною порівняти власну та партнерську позиції. Складаються механізми моральної поведінки, які є підвалинами навичок правової поведінки.

Спираючись на результати досліджень Е. Рогова [5, с. 215], підкреслимо, що важливим складником соціального досвіду дитини є здатність обирати адекватні альтернативи поведінки, уміння включатись у спільну з дорослими та ровесниками діяльність, вміння співчувати та надавати допомогу, приймати її від інших; вміння орієнтуватись у ситуаціях, взаємодії, у нових умовах, відчувати своє місце в товаристві інших людей, розуміти різний характер ставлення до себе оточуючих. Позитивна «Я-концепція» передбачає довіру до себе, тобто почуття впевненості в адекватній до ситуації поведінці, відповідальність за власний моральний вибір, передбачення наслідків власних вчинків.

У дошкільний період життя дитини формуються і основи її соціальної компетентності. Соціально компетентна дитина здатна до самовизначення у взаєминах з іншими людьми та вирішення ситуацій моральної

поведінки, яка потім має ґрунтуватись на правовій основі. Для формування такої позиції дитині необхідне позитивне сприйняття себе та інших, оптимістичне світосприйняття. Формування соціального досвіду старших дошкільників включає розвиток свідомого ставлення до своїх прав та обов'язків, інтересу до нової соціальної інформації, бажання співпрацювати з іншими членами суспільства на засадах моральних цінностей. Чим багатшим на такі цінності стає досвід дитини, тим більш значнішого авторитету набувають дорослі, які, на думку дитини, відповідають моральним критеріям.

Так, наприклад, Е. Рогов [5, с. 421] вважає, що соціальну адаптацію слід розглядати як завершальний, підсумковий етап адаптації людини до умов соціокультурного та природного середовища в цілому, який поєднує у собі в діалектично-логічному вигляді попередні рівні біологічної та психологічної адаптації. Виходячи із зазначеного, соціальна адаптація є процесом специфічної адаптивної діяльності, зумовленої змінами соціальної діяльності і спрямованої на оптимізацію взаємодії людини з оточуючим соціальним середовищем у відповідь на появу в ньому новизни. Структура цієї діяльності включає в себе оцінку характеру та значущості змін, а також здійснення на цій основі необхідної корекції поведінки особистості та перетворення навколишнього середовища.

Свою чергою Ф. Березін розглядає адаптацію як систему, що являє собою універсальну схему адаптивної діяльності, яка реалізується на будь-якому функціональному рівні, від біологічного до соціального [1, с. 87].

Зауважимо, що визначаючи загальні закономірності розвитку психіки людини, відомі фахівці у галузі психологічної науки, зокрема Л. Виготський, О. Леонт'єв, С. Рубінштейн, довели, що адаптивна поведінка людини зумовлена не тільки суб'єктивними психологічними, а й соціально-психологічними та соціальними факторами. Адаптація в соціумі є засвоєнням особистістю соціального досвіду суспільства в цілому і досвіду конкретного середовища, до якого людина належить.

Отже, показником успішної адаптації дитини до власного правового середовища будуть високий соціальний статус індивіда в її рамках та його психологічне задоволення існуванням у такому середовищі.

3. Корекція правового становища дитини – стратегія дій, яка обирається соціальним педагогом для виправлення правової ситуації, що склалася навколо певної дитини і погрожує порушенням її прав. Необхідність у діях, пов'язаних із захистом прав дитини, може виникнути або виявитись у результаті:

- безпосередньої заяви дитини з приводу порушення її прав;
- заяви батьків дитини про порушення прав їхньої дитини;
- порушення будь-яких прав, що призвели до погіршення умов розвитку дитини чи виникненню труднощів у виконанні батьками обов'язків щодо виховання дитини;
- у результаті виявлення соціальним педагогом, психологом під час діагностичних досліджень наявності негативного впливу мікросоціуму дитини;
- заяви не менш ніж двох осіб, що стали свідками порушення прав дитини (у кожному вищезазначеному випадку соціальний педагог має сам або за допомогою правоохоронних органів встановити справжність фактів, викладених у заяві, та сформулювати попередню проблему дитини) [4].

4. Реабілітація правового середовища дитини – комплекс юридичних, педагогічних та соціально-економічних заходів, спрямованих на відновлення порушених прав дитини.

Соціальна реабілітація є процесом відновлення здатності дитини до життєдіяльності у соціальному середовищі, а також відновлення самого соціуму та умов життєдіяльності особистості, які були обмежені або порушені з будь-яких причин.

Під соціально-педагогічною реабілітацією розуміють систему заходів виховного характеру, спрямованих на формування особистісних якостей дитини, що є значущими для неї; на законні життєві позиції дитини, які сприяють інтеграції дитини у суспільство; на оволодіння необхідними вміннями та навичками самообслуговування, позитивними соціальними ролями, правилами поведінки в суспільстві; на отримання необхідної освіти.

Як правило, зауважує Ж. Петрочко [4], соціально-педагогічна реабілітація має реалізовуватись у спеціальних закладах (реабілітаційних центрах). Завданнями таких закладів є профілактика безнаглядності, бродяжництва дезадаптованих дітей; медико-психологічна допомога дітям, які потрапили з провини батьків або у зв'язку із екстремальною ситуацією (зокрема, фізичного та психологічного насилля, небезпечних умов проживання тощо) в скрутну життєву ситуацію; формування позитивного досвіду соціальної поведінки, навичок спілкування та взаємодії з оточуючими; виконання опікунських та піклувальних функцій; сприяння у поверненні в сім'ю; забезпечення можливості отримання освіти, нормального розвитку; піклування про подальший професійний та побутовий устрій.

Висновки. На підставі вищевикладеного можемо говорити про те, що соціально-педагогічна діяльність із захисту прав дитини є, по-перше, комплексом дій спеціально підготовленого у галузі дитячого законодавства спеціаліста; по-друге, процедурною методикою захисту прав дитини і навчання цього процесу фахівця, про необхідність підготовки якого доводять наявні актуальні проблеми дитинства в Україні.

Використана література:

1. Березин Ф. Б. Психическая и психофизиологическая адаптация человека / Ф. Б. Березин. – Ленинград: Наука, 1988. – 267 с.
2. Конвенція ООН про права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.just.gov.ua/data/Konvencija_OON_pro_prava_ditini.pdf.
3. Оржеховська В. М. Превентивна педагогіка: [науково-методичний посібник] / В. М. Оржеховська, О. І. Пилипенко; [АПНУ. Інститут проблем виховання]. – Ізмаїл: СМІЛ, 2006. – 283 с.
4. Петрович Ж. В. Дитина в складних життєвих обставинах: соціально-педагогічне забезпечення прав: монографія / Ж. В. Петрович. – Рівне: Видавець О. Зень, 2010. – 368 с.
5. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога в образовании: [учеб. пособие] / Е. И. Рогов. – Москва: Владос, 1996. – 529 с.
6. Словник основних термінів і понять з превентивного виховання / під заг. ред. Оржеховської В. М. – Тернопіль, 2007. – 200 с.
7. Цивільний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
8. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи: [навчальний посібник] / В. М. Шахрай. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 464 с.

References:

1. Berezyn F. B. Psykhycheskaia i psykhyfyzjyolohycheskaia adaptatsyia cheloveka / F. B. Berezyn. – Leningrad: Nauka, 1988. – 267 s. [in Russian].
2. Konvencija OON pro prava dytyny [Elektronnyi resurs]. – Mode of access : https://www.just.gov.ua/data/Konvencija_OON_pro_prava_ditini.pdf [in Ukrainian].
3. Orzhekhovska V. M. Preventyvna pedahohika: [Naukovo-metodychni posibnyk] / V. M. Orzhekhovska, O. I. Pylypenko; [APNU. Instytut problem vykhovannia]. – Izmail: SMYL, 2006. – 283 s. [in Ukrainian].
4. Petrochko Zh. V. Dytna v skladnykh zhyttievkykh obstavynakh: sotsialno-pedahohichne zabezpechennia prav: monohrafiia / Zh. V. Petrochko. – Rivne: Vydavets O. Zen, 2010. – 368 s. [in Ukrainian].
5. Rohov E. Y. Nastolnaia knyha praktycheskoho psykholoha v obrazovanny: ucheb. posobyie / E. Y. Rohov. – Moskva: Vlados, 1996. – 529 s. [in Russian].
6. Slovyk osnovnykh terminiv i poniat z preventyvnoho vykhovannia / pid zah. red. Orzhekhovskoi V. M. – Ternopil, 2007. – 200 s. [in Ukrainian].
7. Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Mode of access : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> [in Ukrainian].
8. Shakhrai V. M. Tekhnolohii sotsialnoi roboty. [Navchalnyi posibnyk] / V. M. Shakhrai. – K.: Tsentr navchalnoi literatury, 2006. – 464 s. [in Ukrainian].

Кирилюк А. В., Полянничко А. О. Социально-правовой концепт идеи «детоцентризма»

Исследование посвящено раскрытию содержания социально-правового концепта в контексте развития идеи «детоцентризма» как личностно ориентированной социальной модели, в основе которой – задание как можно больше приблизить становление и развитие личности каждого ребенка к ее сущности, естественным способностям и будущим жизненным траекториям. Определены направления реализации социально-правового концепта идеи «детоцентризма» на современном этапе его развития, в частности общеобразовательный, воспитательно-профилактический, охранительный. Особое внимание авторов уделено освещению содержания социально-педагогической деятельности по защите прав ребенка, которая заключается в выборе и осуществлении субъектами защиты программ за четырьмя направлениями: профилактика нарушений прав ребенка, адаптация ребенка к существованию в собственной правовой среде, коррекция и реабилитация правового положения.

Ключевые слова: *детоцентризм, социально-правовой концепт, профилактика, адаптация, реабилитация, коррекция.*

Kyryliuk A. V., Polianychko A. O. Social legal concept of a “child-centrism” idea

The article is devoted to opening a social legal concept in the context of the development a “child-centrism” idea as a personality oriented social model, in basis of that – a task to bring maximally nearer the process of a personality formation and development of each child to its essence, specific abilities and future life trajectories. The authors stress that such understanding of “child-centrism” in essence correlates. Directions of the realization of social legal concept of a “child-centrism” idea on the modern stage of it development are described in the article, in particular general educative, upbringing prophylactic, protective. Much attention is given to the content of social-pedagogical activity on the protection of children rights, which consists in a choice and realization the programs by subjects of protection. Authors describe following four directions: the prevention of violations of children rights, the adaptation of child to existence in an own legal environment, the correction and rehabilitation of children legal position.

Key words: *child-centrism, social legal concept, preventive measures, adaptation, rehabilitation, correction.*